

Landskap: Skåne ..... Upptecknat av: Persson, Jöns .....
 Härad: Skytts ..... Adress: Lilla Ahlstad, Ahlstad .....
 Socken: V. Alstad ..... Berättat av .....
 Uppteckningsår: 1915 ..... Född år ..... i .....

	sid.
<i>Uppteckningen rör</i>	
Brev från upptecknaren.	1
Bemärkelsedagar.	2-3
Regn-tecken.	4
Skördetecken för rågen.	5
Ordspråk och talesätt.	6
Medel mot "kålen" (frossan).	7-8
Medel mot djursjukdomar.	9-10
Ramsa om svartsjuka.	11
Ramsa.	12
Gåtor.	13

S:a 13 sid.

1915

Lilla Ahlstað 15/3 1915.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Doktor C.W.von Sydow.

Härmed några uppteckningar av gamla folkmedel mot sjukdomar. Ordspråk, gåtor o.s.v. Jag hörde dem på 1870-talet. Folkmedlen mot kålen har gammalt folk här i Lilla Ahlstað talt om för mig, och de äro ordagrant anförda.

Högaktningsfullt

Jöns Persson

Lilla Ahlstað

Ahlstað.

Skriv endast på denna sida!

Prima
Svejtts ud
V. Alsted
sept. 1915

1915

Sept för torsdag
Alsted

Bemärkelsedagar.

Den 25 januari, S. Paulus:

Om solen skiner över berg å skove
Då skall nejerna bli små å låve
Men skiner hon bara medan de sadlar en häst
Då skall grödan bli som allra bäst.

S. Paulus.

Blasius-dagen: Stormar det Blasius-dagen, då tog
bonden en "klippa" halm och lade på gödselhögen. Bläste den bort,
så blev det forbrist.

Blasius.

Petter (forts. oläslig), då tår det lika mycket
under som över.

Petter-----

Den första "tåsten" i Thor
Då triner tranen på skånker jor.

Första tors-
dagen i Thor

1915

pa.

Mathias med gåseägget, då skulle gässen börja vär- Mathias.

Thor med sitt fagra skägg
lockar små barn utom vägg.

Thor.

Skriv endast på denna sida!

1915

Regn-tecken.

Går solen ner i säck, då blir det regn.

Bär svinen boss (halm), så blir det böst.

Skriv endast på denna sida!

1915

Skördetecken för rågen.

Gammalttecken på när rågen var mogen. Då gick bonden ut i rågstycket, tog hatten av sig, slog tre gånger med den mot "rågvippen". Fallt det då tre rågkärnor i hatten (eller några rågkärnor), så var det tid att hugga rågen.

Skriv endast på denna sida!

Medel mot "kålen" (frossan).

Den sjuka skulle taga jord vid en hyll (fläder) och bära på sig i tre dygn och så lägga den dit igen och låsa följande vid hyllen:

Hylle bull
bort den kyl
rysta(?) han en månad
rysta(?) han ett år
sen så länge som världen står.

Ett annat medel detta likt. Man skulle taga jord på kyrkogården på en grav, där den begravne hade dött av kålen. Jorden lades i en påse och bars närmast kroppen i nio dygn. Den sjuka fick icke gå ut i vädret under tiden. Sedan skulle jorden läggas på graven igen.

Skriv endast på denna sida!

1915

Ett annat medel var, att den sjuka skulle gå till ett ställe, där tre markeskäl gick samman. Där skulle han springa runt under det han läste (vad det lästes, kom förtäljaren icke ihåg).

Ett medel var, att den sjuke skulle ledas kring en sten före solens uppgång och läsas över honom (vad det lästes, kom han inte ihåg).

Skriv endast på denna sida!

Medel mot djursjukdomar.

(medel mot hårt juver.)

Den kloke tog en gnidesten och ärvesilver och
strök juvret en gång avigt, en gång rätt, en gång avigt, tre gånger.
En söndag, en torsdag och en söndag. Så lästes det under tiden:

Vi är två jungfrur
Marie den tredje
Klen spille sinnen
Med guld och gyllen
Med klar och vällen
Vi skall henne sända
Bort till världens ända.
Hon skall bli som ett linselskorn
Ja, hon skall ändå bli mindre
Hon skall bli till slätt intet

Skriv endast på denna sida!

1915

I det treheliga namn

För Jesu ont fly (säges tre gånger).

Detta kunde brukas för folk med.

Skriv endast på denna sida!

1915

11

Ramsa om svartsjuka.

Guð nåde dig som svartsjuk är

Du har en ryselig plåga

Ja, du ska botas med lagom (vår?)

Å slåss i ännen med två kodda.

Skriv endast på denna sida!

1915

Ramsa.

Ammen Benjamen
Sprätt opp å sy sammen
Två gedder å en bock
Nu har ja lest nock.

Skriv endast på denna sida!

1915

13

Gåtor.

Trint å trant, alnelant, med två trälåsa för?

Svar: En pölse.

Lapp utan, lapp innan, sedan lappri, lapp, lapp?

Svar: Ett kálhuvud.

Fyra bröder går och går, men hinner aldrig var-
andra?

Svar: Móllevingarna.

Skriv endast på denna sida!